

DZIENNIK URZĘDOWY

ces. i król. Komendy obwodowej w Wierzbniku.

2 R o c z n i k .

Część IV.— Wydana i rozestana dnia 1. marca 1916.

Treść: 32. Wsparcie dla ubogich. 33. Zасыpywanie okopów austriackich i niemieckich. 34. Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii dotyczące poboru środków przewozowych dla celów wojskowych. 35. Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii dotyczące zgłoszenia uprawnień górniczych i zabezpieczenia należytości kopalnianych. 36. Włociańskie kasy pożyczkowe. 37. Wizytacja szkół. 38. Premie za wskazanie niezgłoszonych zapasów zboża. 39. Nasienie buraków pastewnych. 40. Oczyszczanie drzew owocowych ze szkodników. 41. Stacje rządowych ogierów. 42. Przesunięcie granicy ściślejszego i obszerniejszego obszaru wojennego. 43. Uwolnienie od opłaty pocztowej korespondencji urzędowej sądów pokoju i gminnych; dopuszczalna najwyższa waga pakunków służbowych. 44. Sporządzanie i wydawanie urzędowych pieczęci i druków. 45. Powtórzenie obwieszczenia o sądach doraźnych. 46. Jawność rozpraw głównych sądów doraźnych. 47. Kary. 48. Listy gończe.

32.

Wsparcie dla ubogich.

Ze względu na panujące stotunki widziałem się zmuszonym oprócz udzielanych osobiście przezemnie wsparć ubogim, złożyć na ręce Prezydium powiatowego Komitetu ratunkowego kwotę 6000 koron do rozdziału pomiędzy najbardziej potrzebujących naszego obwodu.

33.

Zасыpywanie okopów austriackich i niemieckich.

C. i k. Naczelną Komendą Armii rozporządzeniem z dnia 13 stycznia 1916 M. V. Nr. 217/P

wydała rozkaz, ażeby wszystkie rowy (okopy) strzeleckie austriackie i niemieckie w całym obwodzie Hłzeckim zostały zasypane i z ziemią zrównane, po wydobyciu z nich drzewa i wszelkiego materiału wojennego, jakoteż po usunięciu wszelkiego drutu kolczastego czy też gładkiego, umieszczonego przed rowami strzeleckimi.

Zасыpanie i zrównanie z ziemią rowów strzeleckich ma nastąpić kosztem dotyczących gmin.

Drzewo w tychże rowach strzeleckich może być usunięte tylko z równoczesnym zasypaniem tychże rowów i staje się przede wszystkim własnością tego, od kogo wzięte zostało, a gdyby to sprawdzić nie było możebne, staje się

własnością tego, na którym gruncie znalezione zostało.

Druty kolczaste i gładkie wraz z palikami (słupkami) i wszelki materiał wojenny, np. broń, patrony (czy wystrzelone czy nie wystrzelone) wszelkiego rodzaju, worki i t. d. są własnością Państwa austriacko-węgierskiego i zostaną przez Zarząd wojskowy odebrane i mają być pod osobistą odpowiedzialnością wójtów i sołtysów zbierane, gromadzone na wspólnych miejscach i mają być zameldowane właściwemu posterunkowi Żandarmeryi.

Zasypywanie rowów strzeleckich ma być rozpoczęte bezzwłocznie i ma być ukończone jeszcze przed rozpoczęciem robót wiosennych w polu, a więc do końca miesiąca marca 1916.

Rowy przydrożne, które służyły za okopy strzeleckie, mają być bezzwłocznie przywrócone do należytego stanu.

Groby żołnierskie muszą być bezwarunkowo poszanowane.

Wskutek wyż przytoczonego rozporządzenia c. i k. Naczelnej Komendy Armii c. i k. Komenda obwodowa w Wierzbniku poleca niniejszem wszystkim sołtysom we wszystkich gminach obwodu Iłżeckiego, ażeby każdy z nich dla swojej wsi zebrał sposobem szarwarkowym odpowiednio wielką partycję robotników i zajął się bezzwłocznym zasypaniem i zrównaniem z ziemią wszelkich rowów i wykopów strzeleckich austriackich i niemieckich, a o ile to dotychczas jeszcze lub nie w zupełności nastąpiło, także i rosyjskich, po porządku w całej wsi, wszystkich do niej należących przysiółkach, oraz na wszystkich do niej należących gruntach dworskich.

Wszelkie druty mają być razem z palikami (słupkami) zwiżane w zwoje—o ile możności około drążka—i mają być wraz z wszelkim innym materiałem wojennym gromadzone w każdej wsi w jednym miejscu tuż przy drodze tak, ażeby je jak najłatwiej można przewieźć do Wierzbnika.

Każdy sołtys winien raz na tydzień, a to w sobotę udać się osobiście do właściwego posterunku Żandarmeryi i zgłosić ustnie, jak wielki jest zbiór drutu i innego materiału wojennego i gdzie został złożony.

Wójtowie mają—każdy w swojej gminie—niniejsze obwieszczenie ogłosić należycie sołtysom, z poleceniem, ażeby każdy sołtys ogłosił je należycie ludności swojej wsi.

Nadto mają wójtowie pod swoją osobistą odpowiedzialnością nadzorować należyte wykonanie szczegółów niniejszego obwieszczenia, mają rozstrzygać wszelkie spory, o drobniejsze ilości drzewa z okopów wydobytego i mają donieść tutejszej c. i k. Komendzie obwodowej w nieprzekraczalnym terminie do dnia 5 kwietnia 1916 czy wszystkie rowy (okopy) strzeleckie austriackie, niemieckie i rosyjskie w zupełności zasypane i z ziemią zrównane zostały.

Niniejsze obwieszczenie ma być wywieszane na widok publiczny we wszystkich wsiach, przysiółkach i na obszarach dworskich.

34.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 22. grudnia 1915,

dotyczące poboru środków przewozowych dla celów wojskowych.

§ 1.

Środki przewozowe.

W miarę postanowień tego rozporządzenia muszą być c. i k. Zarządowi wojskowemu na jego żądanie i za stosownem wynagrodzeniem oddane środki przewozowe i części składowe oraz przynależności środków przewozowych (rzędy, uprząże i przybory dla zwierząt jucznych).

Środkami przewozowymi w rozumieniu tego rozporządzenia są wszelkie zwierzęta wierzchowe, juczne i pociągowe, tudzież pojazdy, nadające się do popędu zapomocą motorów lub zwierząt.

§ 2.

Organizacja poboru środków przewozowych.

Dla przeprowadzenia niniejszego rozporządzenia ustanawia się okręgowe Komendy uzupełniające dla poboru koni, które podlegają Jenerał-Gubernatorstwu. Obszar urzędowy każdej

Komendy uzupełniającej dla poboru koni obejmuje kilka obwodów.

Ewidencję i pobór środków przewozowych przeprowadza w każdym obwodzie Komenda obwodowa.

§ 3.

Zgłoszenie.

Posiadacze środków przewozowych obowiązani są zgłosić w Zwierzchności gminnej ilość, rodzaj i przynależności swych środków przewozowych w terminie wyznaczonym przez Komendę obwodową.

Od obowiązku zgłaszania wolne są te środki przewozowe, które służą stale sile zbrojnej Monarchii austriacko-węgierskiej lub c. i k. Zarządowi wojskowemu.

§ 4.

Obowiązek zgłaszania zmian.

Każdy obowiązany do zgłoszenia winien zgłosić w Zwierzchności gminnej każdą zmianę, zaszłą w przedmiocie zgłoszenia i co do stałego pobytu lub stosunków posiadania tego przedmiotu, a to w ciągu tygodnia od chwili zajścia zmiany.

§ 5.

Termin zgłoszenia.

Termin zgłoszenia (§ 3) będzie obwieszczony w dzienniku urzędowym Komendy obwodowej. Równocześnie będzie to obwieszczenie podane do ogólnej wiadomości przez publiczne wywieszenie i w inny sposób, odpowiadający zwyczajom miejscowym. Termin zgłoszenia nie może się rozpocząć wcześniej jak na tydzień po rozesłaniu dziennika urzędowego, który zawiera odnośne obwieszczenie; termin zgłoszenia trwa dwa tygodnie.

W obwieszczeniu ma być podany dzień i godzina początku i końca terminu zgłoszenia.

§ 6.

Sposób zgłoszenia.

Zgłoszenie odbywa się pisemnie lub ustnie za pomocą kart zgłoszeń.

Zgłoszenia na piśmie wpisuje się na karcie zgłoszeń. Potrzebnych druków dostarczy Zwierzchność gminna bezpłatnie osobom obowiązany do zgłoszenia. Nadanie na pocztę uważa się za zgłoszenie.

Zgłoszenia ustne uskutecznią się w Zwierzchności gminnej, podając wszystkie daty, potrzebne do wypełnienia karty zgłoszeń.

Karta zgłoszeń, wypełniona na podstawie ustnego zgłoszenia, ma być podpisana przez zgłaszającego i organ urzędowy, który zgłoszenie przyjął.

§ 7.

Załatwianie zgłoszeń.

Karty zgłoszeń mają naczelnicy gmin, po uporządkowaniu według miejscowości, przesłać Komendzie obwodowej.

Komenda obwodowa sporządzi na podstawie kart wykaz zgłoszeń według gmin i prześle go w dwóch egzemplarzach okręgowej Komendzie uzupełniającej dla poboru koni.

§ 8.

Klasyfikacja, rozpisanie.

Jenerał-Gubernatorstwo zarządza na podstawie wykazów zgłoszeń przegląd środków przewozowych w celu klasyfikacji przez komisję.

Zarządzenie to obwieszcza się w dzienniku rozporządzeń z oznaczeniem czasu i miejsca klasyfikacji i środków przewozowych, które należy komisji przedstawić.

Obwieszczenie Jenerał-Gubernatorstwa będzie ogłoszone w dziennikach urzędowych Komend obwodowych przez publiczne wywieszenie i w inny sposób, odpowiadający zwyczajom miejscowym.

W niedziele i święta klasyfikacja z reguły się nie odbywa.

§ 9.

Komisja klasyfikacyjna.

Klasyfikacja środków przewozowych odbywa się przez komisję.

Członkami komisji są:

1. zastępca Komendy obwodowej,
2. naczelnik okręgowej Komendy uzupełniającej dla poboru koni lub jego zastępca,
3. weterynarz,
4. jeden członek Zwierzchności tej gminy, z której środki przewozowe się przedstawia komisji.

Komendant obwodu powołuje do każdej komisji dwóch nieposzlakowanych rzeczoznawców jako ocenicieli. Oceniciele będą zaprzysiężeni przez Komendanta obwodu i otrzymająienne wynagrodzenie, wyznaczone przez Jenerał-Gubernatorstwo.

Przewodniczącym komisji jest najstarszy rangą oficer.

§ 10.

Powody zwolnienia.

Od przedstawienia do klasyfikacji są wolne:

1. środki przewozowe, potrzebne duszpa-sterzom, lekarzom i weterynarzom do wykonywania ich zawodu na wsi, jednakowoż najwyżej po dwa konie i po jednym pojeździe;
2. środki przewozowe, potrzebne dla celów policyi, policyi zdrowotnej lub straży ogniowej;
3. ogiery prywatne licencyonowane i klacze, używane stale dla chowu w stadninach prywatnych;
4. konie i inne zwierzęta pociągowe, używane w kopalniach stale pod ziemią;
5. konie i inne zwierzęta pociągowe, które w roku klasyfikacji nie ukończą jeszcze trzeciego roku życia;
6. klacze widocznie żrebne, począwszy od ósmego miesiąca ciąży, jeżeli się udowodni za pomocą ważnego poświadczenia, że stanowiąne były przez ogiera rządowego lub licencyonowanego, tudzież klacze ze żrebiętami w czasie trzech miesięcy ssania;

7. konie i inne zwierzęta pociągowe, których z powodu choroby lub niebezpieczeństwa zawleczenia zarazy nie można lub nie wolno wyprowadzać ze stajni.

Powód zwolnienia należy udowodnić równocześnie ze zgłoszeniem (§ 3). Takie zgłoszenia przedkłada się Komendzie obwodowej wraz

z dowodem powodu zwolnienia. Jeżeli niema powodu zwolnienia, zarządzi Komenda obwodowa przedstawienie komisji. Zarządzenie to jest ostateczne.

§ 11.

Badanie zdatności do celów wojennych i rozstrzygnięcie.

Komisja bada, czy środki przewozowe nadają się do celów wojennych i czy przynależności ich zdadne są do użytku. Rozstrzyga o tem naczelnik okręgowej Komendy uzupełniającej dla poboru koni lub jego zastępca.

Środki przewozowe klasyfikuje się jako „zdatne“ lub „niezdatne“. Przeciw klasyfikacji niema środków prawnych.

§ 12.

Oszacowanie.

Każdy środek przewozowy uznany za „zdatny“ będzie oszacowany przez członków komisji i ocenicieli.

Jeżeli szacujący nie zgodzą się na wartość, oznaczy się ją według przecięcia oszacowania.

Przeciw oszacowaniu niema środków prawnych.

§ 13.

Karta przeznaczenia.

Dla każdego środka przewozowego, uznanego za zdatny, wystawi się kartę przeznaczenia, którą po podpisaniu przez naczelnika okręgowej Komendy uzupełniającej dla poboru koni wręczy się właścicielowi środka przewozowego.

W karcie przeznaczenia uwidoczni się też przynależność środka przewozowego.

§ 14.

Traktowanie i skutki wystawienia karty przeznaczenia.

Posiadacz środka przewozowego musi przyjąć kartę przeznaczenia, przynosić ją do wszelkich czynności urzędowych, dotyczących środka przewozowego i zwrócić ją na żądanie Komendy obwodowej.

Od chwili wystawienia karty przeznaczenia musi się wyraźnie uwidocznic we wszystkich

dokumentach, dotyczących się tego środka przewozowego — zwłaszcza w pozwoleniach wywozu, paszportach bydłych, kontraktach kupna—, że tenże jest obdzielony kartą przeznaczenia.

§ 15.

Obowiązek zgłaszania zmian w stanie posiadania.

Kto nabywa środek przewozowy, obdzielony kartą przeznaczenia, winien przyjąć kartę przeznaczenia i zgłosić w ciągu tygodnia w Zwierzchności gminnej przyjęcie i nowe miejsce pobytu środka przewozowego. Zgłoszenie ma zawierać nazwisko i miejsce zamieszkania dawnego i nowego posiadacza.

§ 16.

Ograniczenia ruchu.

Jenerał-Gubernatorstwo może wydać zakaz usuwania środków przewozowych, obdzielonych kartami przeznaczenia, z wszystkich lub z pewnych oznaczonych obwodów.

§ 17.

Miejsce oddania.

Jenerał-Gubernatorstwo oznacza miejsca, w których należy oddać środki przewozowe i przynależności w razie ich powołania.

Dla każdej gminy ustanawia się z reguły jedno miejsce oddania.

§ 18.

Powołanie.

Powołanie środków przewozowych zarządza Jenerał-Gubernatorstwo. Zarządzenie to ogłasza się w dzienniku rozporządzeń i w dziennikach urzędowych odnośnych Komend obwodowych, oraz przez publiczne wywieszenie i w inny sposób odpowiadający zwyczajom miejscowym.

§ 19.

Przyprowadzenie w celu oddania.

W razie powołania winien każdy posiadacz środka przewozowego, obdzielonego kartą przeznaczenia, przyprowadzić lub kazać przyprowa-

dzić go wraz z przynależnością w oznaczonym czasie na miejsce oddania.

Od przyprowadzenia zwolnione są te środki przewozowe, co do których zaszedł po klasyfikacji jeden z powodów zwolnienia, określonych w § 10 pod punktami 6 lub 7.

Powód zwolnienia musi być w każdym razie udowodniony w Komendzie obwodowej przed terminem oddania.

§ 20.

Wyposażenie środków przewozowych, które mają być oddane.

Zwierzęta wierzchowe, juczne i pociągowe winny być przyprowadzone podkute w sposób w kraju praktykowany, z nakryciem (kocem), postronkiem, oraz przynależnościami, wykazanymi w karcie przeznaczenia, pojazdy zaś wyposażone według specjalnych wskazówek Jenerał-Gubernatorstwa.

Dla zwierząt wierzchowych, jucznych i pociagowych należy wziąć zapas paszy, potrzebny na pięć dni.

Wynagrodzenie za zapasy będzie uregulowane w drodze rozporządzenia Jenerał-Gubernatorstwa.

Koszta przewozu i wyżywienia do miejsca oddania ponosi — o ile nie wydano specjalnych zarządzeń — posiadacz.

§ 21.

Przyjęcie lub nieprzyjęcie środków przewozowych.

Środki przewozowe bada na miejscu oddania funkcjonariusz, przeznaczony przez Komendę obwodową i obejmuje je, jeżeli są zdadne do celów wojennych (zdadne do użytku).

Objęcie potwierdza się na karcie przeznaczenia.

Na podstawie tego potwierdzenia wypłaca się wynagrodzenie. Sposób wypłaty i termin, w którym wypłata ma nastąpić, będą ustalone w drodze rozporządzenia Jenerał-Gubernatora.

Środki przewozowe nieprzyjęte będą zwrócone posiadaczowi. Za transport powrotny przyznaje się odpowiednie wynagrodzenie.

§ 22.

Upoważnienie do wydania rozporządzeń wykonawczych.

Jenerał-Gubernator jest upoważniony do wydania wszelkich zarządzeń i rozporządzeń, potrzebnych dla skutecznego przeprowadzenia tego rozporządzenia i dla zużytkowania środków przewozowych dla celów wojskowych, przyczem należy o ile możności strzedz istotnych potrzeb ludności i interesów komunikacji.

§ 23.

Postanowienia karne.

Przekroczenia tego rozporządzenia lub przepisów wydanych na jego podstawie karane będą — o ile czyn nie podpada pod surowszą karę — przez Komendę obwodową grzywną do trzech tysięcy koron lub aresztem do trzech miesięcy. Obok grzywny można nałożyć karę aresztu do jednego miesiąca.

§ 24.

Wejście w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1916.

35.**Rozporządzenie Naczelnego Wodza Armii z dnia 7. lutego 1916 M. V. Nr. 6433/I,**

dotyczące zgłoszenia uprawnień górniczych i zabezpieczenia należytości kopalnianych.

§ 1.

Wszystkie uprawnienia (nadania) górnicze, nabyte przed wejściem w życie tego rozporządzenia, muszą być zgłoszone w c. i k. wojskowym urzędzie górniczym w Dąbrowie w przeciągu ośmiu tygodni po wejściu w życie tego rozporządzenia.

Na żądanie wojskowego urzędu górniczego należy w przeciągu przynajmniej czterotygodniowego terminu udowodnić posiadanie uprawnienia górniczego.

Jeżeli zgłoszenie przepisane w pierwszym ustępie nie nastąpi, albo jeżeli dowód przepisany

w drugim ustępie nie będzie złożony, może wojskowy urząd górniczy pozbawić uprawnienia górniczego bez pretensyi do odszkodowania.

§ 2.

Jeżeli należytości za prowadzenie ruchu kopalnianego nie zostaną na czas wpłacone, doręczy wojskowy urząd górniczy obowiązany do zapłaty pisemne upomnienie, w którym ustanowiony będzie nowy termin do wpłaty. Jeżeli zapłata nie nastąpi w przeciągu tego ostatniego terminu, może Naczelna Komenda armii pozbawić uprawnienia górniczego bez pretensyi do odszkodowania.

§ 3.

Przekroczenia tego rozporządzenia, albo przepisu wydanego na podstawie tegoż, będzie — o ile nie podlegają surowszemu przepisowi karnemu — na wniosek wojskowego urzędu górniczego Komenda obwodowa karała grzywną do dziesięciu tysięcy koron, a w razie niemożności ściągnięcia grzywny, aresztem do jednego roku.

§ 4.

Rozporządzenie to wchodzi w życie 20. lutego 1916 roku.

Na podstawie pisma c. i k. wojskowego urzędu górniczego w Dąbrowie z dnia 11. lutego 1916 № 1508—B oznajmia się, że wszystkie wymienione w paragrafie 1. powyższego rozporządzenia zgłoszenia muszą być wnoszone bezwzględnie na piśmie.

Zarazem podaje c. i k. wojskowy urząd górniczy do wiadomości, że narazie wszystkie doniesienia o odkryciu minerałów kopalnianych jak i prośby o udzielenie uprawnienia (nadania) górniczego, wnoszone do tegoż c. i k. wojskowego urzędu górniczego zostaną bez odpowiedzi.

36.**Włociańskie kasy pożyczkowe.****A. Dalsze prowadzenie czynności kasowych.**

Włociańskie kasy pożyczkowe, istniejące na podstawie ustawy o kasach pożyczek i osz-

czędności dla ludności wiejskiej w guberniach: Warszawskiej, Kaliskiej, Kieleckiej, Łomżyńskiej, Suwalskiej, Piotrkowskiej, Płockiej, Radomskiej, Lubelskiej i Siedleckiej, zatwierdzonej przez rosyjskie Ministerstwo spraw wewnętrznych dnia 23 listopada 1906, mają, o ile swe czynności wstrzymały, agendy kasowe na nowo podjąć.

W tym celu należy:

1. skutecznie zamknięcia kasowe po koniec roku 1915,
2. przeprowadzić wybór komisji rewizyjnej (p. 91 cyt. ust.),
3. o ile poszczególne zarządy tych kas wybrane zostały w pierwszej połowie roku 1914 lub dawniej, przeprowadzić nowe wybory tych zarządów (p. 82 cyt. ust.),
4. przedłożyć do 15. marca 1916:
 - a) imienny skład zarządu i prowadzącego korespondencje (82 i 85 cyt. ust.) z podaniem, kiedy zostali wybrani, względnie zamianowani,
 - b) protokół z przeprowadzonego wyboru komisji rewizyjnej,
 - c) zamknięcie rachunków za rok 1914 i 1915,
 - d) sprawozdanie z czynności za rok 1914 i 1915,
 - e) wynik przeprowadzonego szkcontrum przez komisję rewizyjną (p. 91 i 92 cyt. ust.).

B. Władze nadzorcze.

Wszystkie uprawnienia sprawowane przed wybuchem wojny przez komisarzy włościańskich i gubernialne oraz centralne władze włościańskie (p. 7, 9, 14, 15, 74, 76, 81, 90, 92 cyt. ust.) przechodzą aż do dalszego zarządzenia na c. i k. Komendę obwodową.

C. Ogłoszenia.

Wszelkie ustawowo przepisane ogłoszenia (p. 31 cyt. ust.) winny być zgłaszane do ogłoszenia w dzienniku urzędowym Komendy obwodowej.

D. Język urzędowy.

Z rozpoczęciem roku 1916 księgi winny być prowadzone w języku polskim, na polskich for-

mularzach, również pieczęć kasowa ma być w języku polskim, zaś pieczęcie rosyjskie należy złożyć w Komendzie obwodowej.

E. Zgłoszenie pożyczek państwowych i sum złożonych w kasach rosyjskich.

Niezależnie od przedłożenia ksiąg kasowych (p. A. 4, c.) należy do 15. marca 1916 donieść:

1. wysokość niespłaconych pożyczek, otrzymanych:
 - a) od instytucji rządowych oraz
 - b) od instytucji społecznych i prywatnych, o ile te instytucje społeczne i prywatne mają obecnie siedzibę poza obszarem Królestwa Polskiego, okupowanego przez wojska austriacko-węgierskie (p. 19 cyt. ust.),
2. wysokość sum, złożonych w rosyjskim Banku państwowym, względnie rosyjskich państwowych kasach oszczędności (p. 17 cyt. ust.)

F. Władza dyscyplinarna.

Władza dyscyplinarna, przewidziana punktem 88 cyt. ust. wykonana będzie w granicach rozporządzenia Naczelnego Wodza z 19 sierpnia 1915. Dz. rozp. Polski Cz. VII № 30.

37.

Wizytacja szkół.

Dnia 12. lutego b. r. zwiędziłem z inspektorem szkolnym obwodowym dwie szkoły ludowe i ochronkę w Starachowicach gminy Wierzbnik.

Pomieszczenie i urządzenie 1-klasowej prywatnej fabrycznej szkoły ludowej w Starachowicach, w której jest zajętych dwóch nauczycieli, odpowiada potrzebom nauki i wychowania.

Dzieci uczęszczają do szkoły regularnie, zachowują się przyzwoicie i robią w poszczególnych przedmiotach naukowych dobre postępy.

Ćwiczenia piśmienne są liczne i dobrze stopniowane.

Szkoła ta zrobiła na mnie bardzo korzystne wrażenie, za które kierownikowi panu Antoniemu Łazarczykowi, wyrażam uznanie.

Zadaniem ochronki w Starachowicach, założonej i utrzymywanej kosztem Towarzystwa zakładów górniczych starachowickich, jest przyjmować pod dozór dzieci w wieku przedszkolnym klas roboczych, pracujących w powyższych zakładach, zatrudniać je stosownie, przyzwyczajając je do schludności, porządku i do dobrych obyczajów, tudzież budzić w nich zamiłowanie do pracy.

Skonstatawałem, że urządzenie ochronki w Starachowicach pod względem pedagogicznym i sanitarnym odpowiada teraźniejszym wymaganiom i że ten zakład pod kierownictwem nauczycielki — ochroniarki panny Julii Dominowskiej rozwija się pomyślnie.

Frekwencja w drugiej publicznej 1-klasowej szkole ludowej w Starachowicach jest liczna a stan nauki dobry, lecz pomieszczenie tej szkoły, na które zwraca się uwagę Rady szkolnej miejscowej w Wierzbniku, pozostawia bardzo wiele do życzenia.

38.

„Premie za wskazanie niezgłoszonych zapasów zboża“.

W myśl rozporządzenia c. i k. Wojskowego General-Gubernatorstwa w Lublinie W. A. № 95 z dnia 20 stycznia 1916 otrzyma każda osoba, która wykryje niezgłoszone zapasy zboża lub siana i doniesie o tem c. i k. Komendzie obwodowej, premię w wysokości 10 % wartości wykrytych i c. i k. Komendzie zapodanych ilości wyżej wymienionych produktów rolniczych.

Niezgłoszone zapasy zostaną skonfiskowane.

39.

Nasienie buraków pastewnych.

Firma A. Dobrzański ze Słomnik powiat Miechów oferuje:

200 — 300 wagonów nasienia buraków pastewnych białych,

200 — 300 wagonów nasienia buraków pastewnych czerwonych.

Po cenie 100 koron na 100 kg. brutto za netto, loko stacya kolejowa Miechów.

Reflektanci zgłoszą się wprost do powyższej firmy.

40.

Oczyszczanie drzew owocowych ze szkodników.

W czasie moich objazdów urzędowych w obwodzie przekonałem się, że bardzo wiele drzew owocowych jest nawiedzonych zarodkami szkodników (poczworkami gąsienic).

Ażeby zapobiedz tej pladze, zarządzam, ażeby wszystkie drzewa owocowe obarczone tym plodem szkodników zostały starannie z tych szkodników oczyszczone bezwarunkowo jeszcze w tym miesiącu, a kora pni tych drzew od ziemi aż do wysokości rozgałęzienia ma być mlekiem wapiennym (rozpuszczonym wapnem) posmarowana.

Przy oczyszczaniu drzew z szkodników należy baczyć na to, ażeby plód tych szkodników nie był zrzucony na ziemię, lecz należy go spalić.

Nad wykonaniem tego rozkazu mają czuwać wójtowie, sołtysi i organy c. i k. Żandarmeryi.

41.

Stacye rządowych ogierów.

W celu podniesienia hodowli koni w wojskowej Generalnej Gubernii otwiera się z dniem 1. marca b. r. 20 stacyi rozplodowych w miejscowościach:

Piotrków, Miechów, Noworadomsk, Borowa, Pińczów, Kielce, Radom, Lublin, (lub w pobliżu), Opoczno, Lubartów, Puławy, Kraśnik (powiat Janów), Jędrzejów, Olkusz, Zamość, Sandomierz, Opatów, Włoszczowa, Wierzbnik i Kozenice.

Warunki stanowienia klaczy:

Każda klacz musi mieć przez powiatowego weterynarza wypełnione świadectwo, stwierdzające stan zdrowia, wiek, masę i znaki, oraz imię, nazwisko i miejsce zamieszkania właściciela.

Za stanowienie klaczy przez rządowego ogiera opłaca się:

Za pierwsze krycie 2 — 4 rubli,

Za ogiera pełnej krwi angielskiej do 10 rubli,

Za następne 5-cio razowe krycie tejsze klaczy i w tej samej stacyi nie opłaca się nic.

Odmiana ogiera jest bezpłatna, ewentualnie za dopłatą różnicy, jeżeli opłata odmienionego ogiera jest wyższa.

42.

Przesunięcie granicy ściślejszego i obszerniejszego obszaru wojennego.

W myśl rozkazu Naczelnego Dowództwa armii (oddz. Q) Q Op. № 8028 z 19. stycznia 1916, ustala się w obrębie c. i k. obszaru okupowanego jako granicę między ściślejszym a obszerniejszym terenem wojennym linie rzeki Bugu.

Obwody Tomaszów, Hrubieszów i Chełm zostają tem samem wyłączone ze ściślejszego i wcielone do obszerniejszego terenu wojennego.

Szczególne zarządzenia wydane w tych trzech obwodach tracą swoją moc prawną.

Odnosnie do legitymacyi nie obowiązują wyłącznie przepisy rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 25. sierpnia 1915 № 35 Dz. Rozporz.

43.

Uwolnienie od opłaty pocztowej korespondencji urzędowej sądów pokoju i gminnych; dopuszczalna najwyższa waga pakunków służbowych.

1.) W myśl M. V. Op. № 122241 Naczelnego Dowództwa armii / Naczelnnej etapowej Komendy / przyznaje się uwolnienie od opłaty pocztowej wzajemnej korespondencji urzędowej sądów pokoju i gminnych, jakoteż korespondencji tychże sądów z władzami wojskowemi krajów okupowanych, wreszcie korespondencji z adresatami, zresztą do opłaty należytości obowiązują

nymi w sprawach urzędowych, o ile ci adresaci zamieszkują obszar okupowany.

2.) W myśl Op. № 121913 Naczelnego Dowództwa armii / Naczelnnej etapowej Komendy, podwyższa się najwyższą dopuszczalną wagę pakunków służbowych, przesyłanych pocztą połową do armii w polu i z powrotem do 10 kg.

44.

Sporządzanie i wydawanie urzędowych pieczęci i druków.

Ze względu, że zachodziły wypadki, iż rytmownicy urzędowe pieczęcie i stampilie władz wojskowych wykonywali na zamówienia nieuprawnionych osób prywatnych i tego rodzaju pieczęcie i stampilie bez trudności im wydawali, a nadto stwierdzono, że drukarnie również druki mające wielką wojskową ważność jak np. „Offener Befehl” (otwarty rozkaz), „Urlaubnis-scheine” (zezwolenie na urlop), na zamówienie każdego wygotowywały i wydawały, przeto podaje się do wiadomości, że tego rodzaju zamówienia mogą być przyjęte i wykonane jedynie i wyłącznie na podstawie urzędowego zamówienia z podpisem i pieczęcią urzędową odnośnej władzy.

Samo się przez się rozumie, że wydawanie tego rodzaju przedmiotów podlega powyżej podanym ograniczeniom.

45.

Powtórzenie obwieszczenia o sądach doraźnych.

W myśl rozporządzenia c. i k. wojskowej Generalnej Gubernii z dnia 1. lutego 1916 roku S. I. Präs Nr. 1270/1916, zarządza się po myśli paragrafu 481 ustęp 2. w. p. k. ponowne ogłoszenie sądów doraźnych, a mianowicie:

Wszyscy mieszkańcy kraju nieprzyjacielskiego, zajętego przez c. i k. austriacko-węgierską armię lub jej sprzymierzeńców, podlegają

orzecznictwu Sądów doraźnych w razie popełnienia następujących zbrodni:

1. Niedozwolonego werbunku,
 2. Nakłaniania lub udzielania pomocy do naruszenia zaprzysiężonych obowiązków służby wojskowej i udzielania pomocy zbiegom.
 3. Szpiegostwa i innych działań przeciw sile zbrojnej Państwa.
 4. Zdrady głównej.
 5. Obrazy Majestatu.
 6. Naruszenie spokoju publicznego.
 7. Rozruchu.
 8. Gwałtu publicznego przez złośliwe uszkodzenie kolei, urządzeń do tychże należących, środków przewozowych, maszyn sprzętów i innych przedmiotów, służących do utrzymania ich w ruchu.
 9. Gwałtu publicznego przez złośliwe działania albo zaniedbania dokonane na kolejach wśród szczególnie niebezpiecznych okoliczności.
 10. Gwałtu publicznego przez złośliwe uszkodzenie lub naruszenie telegrafów (telefonów) rządowych.
 11. Gwałtu publicznego przez złośliwe uszkodzenie urządzeń innych, aniżeli wymienionych w ustępie 8., a mianowicie, jeżeli czyny karygodne spełnione zostały w przedmiotach, będących własnością skarbu wojskowego lub obrony krajowej lub w ich zarządzie pozostających — albo wreszcie, jeżeli bez względu na powyższe okoliczności szkoda wyrządzona jedno razowo lub na więcej zawodów przenosi kwotę 1.000 (tysiąca) koron.
 12. Morderstwa, zabójstwa, podpalenia i rabunku.
 13. Kradzieży i sprzeniewierzenia, jeżeli wartość jednorazowo lub na więcej zawodów skradzionych lub w urzędzie sprzeniewierzonych przedmiotów przenosi kwotę 1.000 (tysiąca) koron, oraz sprzeniewierzenia lub oszustwa, jeżeli wartość sprzeniewierzonych lub wyłudzonych przedmiotów jednorazowo lub na więcej zawodów przewyższa sumę 2.000 (dwóch tysięcy) koron.
 14. Dania pomocy dezterterowi przez ukrycie lub jakiegokolwiek danie pomocy temuż.
- Sądy wojskowe stosować będą wyłącznie postanowienia wojskowego kodeksu karnego.

Postanowienia co do postępowania sądów doraźnych mają pełne zastosowanie do usiłowania, współwiny i uczestnictwa w tych zbrodniach, które podlegają orzecznictwu sądów doraźnych.

Kto po ogłoszeniu powyższego obwieszczenia stanie się winnym jednej z wyżej wyszczególnionych zbrodni, będzie stawiony przed sąd doraźny i ukarany śmiercią przez powieszenie, względnie przez rozstrzelanie.

46.

Jawność rozpraw głównych sądów doraźnych.

W myśl § 474 ust. 2 wojsk. proc. karnej, będzie Komendant obwodu w Wierzbniku jako właściwy Komendant zarządzał jawność rozpraw głównych sądów doraźnych we wszystkich wypadkach, w których nie będą temu stały na przeszkodzie interesy natury wojskowej, publiczna obyczajność, lub też wzgląd na spokój i porządek publiczny.

Na te rozprawy będzie dozwolony wstęp wszystkim dorosłym mężczyznom, którzy się będą zachowywali w sposób ołpowiadający godności sądu.

47.

K a r y.

Prawomocnym wyrokiem c. i k. Sądu wojskowego jako sądu doraźnego w Wierzbniku z dnia 6. lutego 1916 K. 15/16 zostali:

1.) Stanisław Grzegorski urodzony 9. kwietnia 1890 w Radkowicach, gmina Rzepin, tamże przynależny, wyznania rzym. kat., żonaty, ojciec jednego dziecka, krawiec w Bronkowicach, gmina Bodzentyn,

2.) Piotr Ryba urodzony 20. stycznia 1895 w Dąbrowie, do Tarczku w obwodzie wierzbnickim przynależny, wyznania rzym. kat., wyrobnik, zamieszkały w Celinach, gmina Bodzentyn,

3.) Józef Ryś, urodzony 14. kwietnia 1896 w Świętomarzu, gmina Tarczek, tamże przyna-

leżny, wyznania rzym. kat., żonaty, ojciec jednego dziecka, wyrobnik w Radkowicach, gmina Tarczek

uznani za winnych, iż w nocy na 3. stycznia 1916 roku w Bronkowicach, a to Piotr Ryba, że, grożąc rolnikowi Janowi Bednarowskiemu zastrzeżeniem, bezpośrednio gwałt w tym celu mu zadał, aby wejść w posiadanie jego własności ruchomej, przyczem byli mu pomocni Stanisław Grzegorski i Józef Ryś, którzy uzbrojeni w pałki przed domem na straży stali, pozatem wszyscy trzech taki napad rabunkowy usiłowali wykonać na osobie rolnika Macieja Kowalskiego i tylko z powodu niemożności nie mogli go wykonać, ponadto, że w nocy na 8. stycznia 1916 roku w Dębnie, Piotr Ryba i Józef Ryś na osobie Józefa Brzymka napad rabunkowy wykonać usiłowali, że dalej Józef Ryś przez niebezpieczne pogrożki w tym celu zadał gwałt handlarzowi Lipie Heublum, ażeby wejść w posiadanie tego własności ruchomej, przyczem był mu pomocnym Piotr Ryba, który w międzyczasie stał na straży, i że wreszcie Józef Ryś przez niebezpieczne pogrożki i ciężkie uszkodzenie ciała w tym celu zadał gwałt rolnikowi Józefowi Borowcowi w Zarzeczcu, ażeby wejść w posiadanie jego ruchomej własności, przyczem był mu pomocny Piotr Ryba, który w międzyczasie uzbrojony w pałkę stał przed domem na straży — przez co popełnili: Stanisław Grzegorski zbrodnie współwiny w rabunku po myśli paragrafów 11, 483 i 485: a, b, c, d, względnie także po myśli paragrafu 15. wojskowej ustawy karnej, Piotr Ryba zbrodnię jużto dokonanego jużto usiłowanego rabunku po myśli paragrafów 483, 485: a, b, c, d, względnie po myśli paragr. 11, 15, 483, 485: a, b, c, d wojskowej ustawy karnej.

Józef Ryś również zbrodnię jużto dokonanego jużto usiłowanego rabunku po myśli paragr. 483, 485: a, b, c, d, względnie po myśli paragr. 487, 488 wojskowej ustawy karnej i paragr. 444 wojskowej procedury karnej, tudzież rozporządzenia c. i k. Naczelnego Dowództwa armii z dnia 16. marca 1915 Op. Nr. 32183 skazani:

Stanisław Grzegorski i Piotr Ryba na karę śmierci przez powieszenie, a Józef Ryś na karę 12-letniego ciężkiego więzienia obostrzonego po stem raz w miesiącu.

Wyrok ten został prawnie przez c. i k. Komendanta obwodu w Wierzbniku, jako właściwego Komendanta potwierdzony, zaś w drodze łaski darowano Piotrowi Rybie i Stanisławowi Grzegorskiemu karę śmierci, wymierzając równocześnie Piotrowi Rybie karę 12-letniego a Stanisławowi Grzegorskiemu karę 10-letniego ciężkiego więzienia.

48.

Listy gończe.

I.

Jan Bromirski, w Kuźni, gmina Ostrowiec urodzony, ostatnio w Ostrowcu obwód Opatowski zamieszkały, 21 lat liczący, średniego wzrostu, silnie zbudowany, blond włosy, bez wąsów, okrągła twarz, odziany w siwy surdut marynarkowy, w długie czarne spodnie, trzewiki do sznurowania i zielonkawy kapelusz pluszowy, jest podejrzany o morderstwo rabunkowe.

Bromirski pozostawał w śledztwie w rosyjskim sądzie wojskowym w Kielcach od stycznia do maja 1915 roku.

Przy sposobności ewakuacji miasta Kielce pozostawiono go razem z innymi towarzyszami zbrodni w więzieniu, poczem w sierpniu 1915 roku komenda niemiecka wypuściła go, dając mu przepustkę.

Kiedy później towarzyszy jego ponownie ujęto, udało się Bromirskiemu zbiedz.

O okolicznościach, któreby mogły posłużyć do wysledzenia powyżej wymienionego, należy donieść c. i k. sądowi wojskowemu w Opatowie.

II.

W nocy z 8. na 9. stycznia 1916 wykonał w Siennie młody jakiś 19—20 lat liczyć mogący bandyta, przysadkowaty, o pełnej twarzy, brunet, o dopieroco zasianym wąsie i jako szczególnym znaku — czerwono podbiegniętej plamie nad lewym okiem, zamach rabunkowy na Chaskla Maiselsa, zdołał jednak zbiedz przed pościgiem, zraniwszy przy tem ciężko synów Chaskla Maiselsa.

Uprasza się przeto wszystkie Komendy, władze bezpieczeństwa i organy, aby śledziły

za wyzopisany bandytą i w razie przydybania aresztowały go oraz do wojskowego Sądu c. i k. Komendy obwodowej w Wierzbniku względnie innego bliżej położonego sądu wojskowego odstawiły.

*Sąd wojskowy c. i k. Komendy obwodowej
w Wierzbniku.*

III.

Wojtek Marzec i Jan Krosta są silnie obwinieni o współdziałanie w kilku napadach rabunkowych, popełnionych w nocy na 3. stycznia, tudzież na 8. stycznia b. r. w Bronkowicach i Dembnie w obwodzie kieleckim, tudzież w Zarzeczcu i Brzeziu, gmina Tarczek w obwodzie Wierzbnickim.

Wojtek Marzec, który ogólnie jest znany jako nałogowy bandyta, wałęsa się w sąsiadujących gminach Tarczek i Słupia Nowa.

Jest on rodem z Trochowin lub z Mirocic, gmina Słupia Nowa w obwodzie Kieleckim, liczy 22—24 lat, jest niezwykle wysoki, smukły, ma mały czarny wąs, także włosy, odziany jest w ciemną do kolan sięgającą kurtkę, czarne spodnie, buty i czarną czapkę.

Przebywał często w Bostowie, gmina Rzepin-u zamieszkałego tamże rolnika Marcina Świ-staka, albo u tegoż krewnych, tudzież u stróża nocnego Pawła Rysia w Brzeziu, gmina Tarczek, albo u swej żony, lub kochanki, mieszkającej u swego brata, szewca w Zarzeczcu.

Wojtek Marzec jest zwykle uzbrojony w krótki karabin z obciętą kolbą.

Jako szczególny znak ma na prawym policzku jeszcze nie zagojoną ranę pochodzącą z postrzału.

Wspomniany wyżej Jan Krosta liczy lat 29, w Grabkowie gmina Tarczek w obwodzie Wierzbnickim urodzony i tamże ostatnio zamieszkały, wyznania rzym. kat., żonaty, muzykant z zawodu, syn Ewy i Franciszka Krostów.

Uprasza się wszystkie Komendy obwodowe i władze bezpieczeństwa, aby za tymi dokładnie opisanymi bandytami śledziły, w razie przydybania ich przyaresztowały i odstawiły do Sądu wojskowego c. i k. Komendy obwodowej w Wierzbniku, względnie do innego bliżej położonego Sądu wojskowego.

*Sąd wojskowy c. i k. Komendy
w Wierzbniku.*

C. i k. Komendant obwodu

ELIASZ PALICZKA m. p.

Pułkownik.